

## PRESUDA SUDA

4. srpnja 2000. (\*)

„Povreda obveze države članice – Presuda suda kojom se utvrđuje povreda obveze – Neizvršenje – Članak 171. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 228. UEZ-a) – Novčane kazne – Plaćanje periodične novčane kazne – Otpad – Direktive 75/442/EEZ i 78/319/EEZ”

U predmetu C-387/97,

**Komisija Europskih zajednica**, koju zastupaju M. Condou-Durande, članica pravne službe, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg kod C. Gomez de la Cruza, člana iste službe, Centre Wagner, Kirchberg,

tužiteljica,

koju podupiru:

**Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske**, koju zastupa J. E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Ujedinjene Kraljevine, 14, boulevard Roosevelt,

intervenijent

protiv

**Helenske Republike**, koju zastupaju A. Samoni-Rantou, pravna savjetnica Posebnog odjela za europsko pravo Ministarstva vanjskih poslova, E. - M. Mamouna, sudski pripravnik iz istog odjela i G. Karipsiadis stručni savjetnik iz istog odjela, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u sjedištu veleposlanstva Grčke, 117, Val Sainte-Croix

tuženice,

povodom tužbe radi utvrđivanja da je Helenska Republika povrijedila svoje obveze na temelju članka 171. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 228. UEZ-a) jer nije poduzela neophodne mjere za postupanje u skladu s presudom Suda od 7. travnja 1992., Komisija/Grčka (C-45/91, Zb., str. I-2509.) te, posebno, jer još nije izradila niti provela planove i programe potrebne za zbrinjavanje otpada te toksičnog i opasnog otpada iz područja na koje se to odnosi i to na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu, kao i povodom naloga Helenskoj Republici da Komisiji na račun „Vlastita sredstva Europske zajednice” uplati novčanu kaznu u iznosu od 24 600 ECU po danu za svaki dan kašnjenja u provedbi mjera potrebnih za postupanje u skladu s navedenom presudom Komisija/Grčka, računajući od objave ove presude,

SUD,

u sastavu: G. C. Rodríguez Iglesias, predsjednica, J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward, L. Sevón i R. Schintgen, predsjednici vijeća, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, J. - P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann, H. Ragnemalm (izvjestitelj), M. Wathelet i V. Skouris, suci,

nezavisni odvjetnik: D. Ruiz-Jarabo Colomer,

tajnik: L. Hewlett, administratorica,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši očitovanja stranaka na raspravi održanoj 29. lipnja 1999.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 28. rujna 1999.,

donosi sljedeću:

### **Presudu**

- 1 U tužbi koju je 14. studenoga 1997. Komisija Europskih zajednica podnijela tajništvu Suda na temelju članka 171. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 228. UEZ-a) radi utvrđivanja da je Helenska Republika povrijedila svoje obveze na temelju članka 171. Ugovora o EZ-u (koji je postao članak 228. UEZ-a) jer nije poduzela neophodne mjere za postupanje u skladu s presudom Suda od 7. travnja 1992., Komisija/Grčka (C-45/91, Zb., str. I-2509.) te, posebno, jer još nije izradila niti provela planove i programe potrebne za zbrinjavanje otpada te toksičnog i opasnog otpada iz područja na koje se to odnosi i to na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu, kao i povodom naloga Helenskoj Republici da Komisiji na račun „Vlastita sredstva Europske zajednice” uplati novčanu kaznu u iznosu od 24 600 ECU po danu za svaki dan kašnjenja u provedbi mjera potrebnih za postupanje u skladu s navedenom presudom Komisija/Grčka, računajući od objave ove presude.

### **Pravo Zajednice**

- 2 U verziji koja je na snazi po isteku roka od dva mjeseca utvrđenog u obrazloženom mišljenju u kojem je utvrđena povreda obveza u gore navedenom predmetu Komisija/Grčka, Direktiva Vijeća 75/442/EEZ od 15. srpnja 1975. o otpadu (SL L 194, str. 39.) i Direktiva Vijeća 78/319/EEZ od 20. ožujka 1978. o toksičnom i opasnom otpadu (SL L 84, str. 43.) predviđaju usklađivanje nacionalnih zakonodavstava u pogledu zbrinjavanja određenih vrsta otpada. Kao što je vidljivo iz treće uvodne izjave Direktive 75/442 i četvrte uvodne izjave Direktive 78/319, cilj navedenih direktiva je posebno zaštita zdravlja ljudi i zaštita okoliša od štetnih učinaka prouzročenih prikupljanjem, prijevozom, obradom, skladištenjem i odlaganjem takvog otpada.

- 3 Kako bi se osiguralo postizanje tog cilja, direktivama 75/442 i 78/319 zahtijeva se da države članice donesu određene odredbe te poduzmu određene druge mjere.
- 4 Prije svega, na temelju članka 4. Direktive 75/442 države članice trebale su poduzeti potrebne mjere kojima bi osigurale da se otpad zbrinjava na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu te posebno ne ugrožava vodu, zrak, tlo, životinje i biljke te ne uzrokuje neugodnosti u pogledu buke ili neugodnih mirisa i ne nanosi štetu lokalitetima i krajoliku.
- 5 U skladu s člankom 5. stavkom 1. Direktive 78/319 države članice trebale su poduzeti potrebne mjere kojima bi osigurale da se toksičan i opasan otpad zbrinjava na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu te posebno ne ugrožava vodu, zrak, tlo, životinje i biljke te ne uzrokuje neugodnosti u pogledu buke ili neugodnih mirisa i ne nanosi štetu lokalitetima i krajoliku. Na temelju članka 5. stavka 2. navedene direktive države članice trebale su posebno poduzeti potrebne mjere za zabranu ostavljanja, nekontroliranog bacanja, odlaganja ili prijevoza toksičnog i opasnog otpada, kao i njegovog pohranjivanja u postrojenjima, ustanovama ili poduzećima koja nisu ona iz članka 9. stavka 1. navedene direktive.
- 6 U skladu s člankom 5. Direktive 75/442 države članice imale su obvezu uspostaviti ili odrediti nadležno tijelo ili nadležna tijela odgovorna za planiranje, organizaciju, odobravanje i nadzor postupaka zbrinjavanja otpada na određenom području.
- 7 Na temelju članka 6. stavka 1. Direktive 75/442 određeno nadležno tijelo ili nadležna tijela trebala su u najkraćem roku izraditi jedan ili više planova koji se posebno odnose na vrstu i količinu otpada koji treba zbrinuti, opće tehničke uvjete, lokacije prikladne za zbrinjavanje kao i sve posebne odredbe za određene vrste otpada. Člankom 6. stavkom 2. te direktive predviđeno je da takav plan odnosno takvi planovi mogu primjerice obuhvatiti i fizičke ili pravne osobe ovlaštene za provedbu zbrinjavanja otpada, procjenu troškova postupaka zbrinjavanja te odgovarajuće mjere za poticanje racionalizacije prikupljanja, razvrstavanja i obrade otpada.
- 8 Na temelju članka 6. Direktive 78/319 države članice trebale su odrediti ili uspostaviti nadležno tijelo ili nadležna tijela odgovorna za planiranje, organizaciju, odobravanje i nadzor postupaka zbrinjavanja toksičnog i opasnog otpada na određenom području.
- 9 U skladu s člankom 12. stavkom 1. podstavkom 1. Direktive 78/319 nadležna tijela trebala su izraditi i ažurirati planove za zbrinjavanje toksičnog i opasnog otpada. Ti su planovi posebno trebali obuhvatiti vrstu i količinu otpada koji treba zbrinuti, metode zbrinjavanja, centre za posebnu obradu, prema potrebi, te lokacije prikladne za zbrinjavanje.
- 10 U skladu s člankom 145. Akta o uvjetima pristupanja Helenske Republike i prilagodbama ugovora (SL L 291, str. 17., u daljnjem tekstu: Akt o pristupanju) Helenska je Republika trebala do 1. siječnja 1981. provesti mjere potrebne za usklađivanje s odredbama direktiva 75/442 i 78/319.

### **Presuda Komisija/Grčka**

- 11 U navedenoj presudi Komisija/Grčka Sud je utvrdio da je Helenska Republika povrijedila svoje obveze na temelju članaka 4. i 6. Direktive 75/442 i članaka 5. i 12. Direktive 78/319.
- 12 U skladu s tom presudom Komisija je, nakon što je postala svjesna nekih problema nastalih odlaganjem otpada u prefekturi Chania na Kreti (Grčka), zatražila od grčke vlade da objasni tu situaciju. Zatražila je prije svega da vlada dostavi informacije o postojanju javnog odlagališta otpada na ušću rijeke Kouroupitos.
- 13 Grčka je vlada odgovorila da namjerava zatvoriti to odlagalište i otvoriti nove lokacije za zbrinjavanje otpada. Međutim, istaknula je da će se do završetka potrebnih radova na infrastrukturi tih novih lokacija otpad iz prefektore Chania i dalje odlagati na odlagalištu Kouroupitos do kolovoza 1988.
- 14 Smatrajući da taj odgovor nije odgovarajući, Komisija je Helenskoj Republici poslala pismo opomene. U toj je opomeni navela kako smatra da protivno članku 4. Direktive 75/442 i članku 5. Direktive 78/319 Helenska Republika nije poduzela nikakve mjere kako bi se predmetni otpad zbrinuo na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu. Navela je i da ta država članica još uvijek nije izradila plan zbrinjavanja otpada propisan člankom 6. Direktive 75/442 ni plan zbrinjavanja toksičnog i opasnog otpada predviđen člankom 12. Direktive 78/319. Ona također nije poduzela nikakve mjere za zbrinjavanje otpada određene člankom 7. Direktive 75/442. Komisija je zaključila da je Helenska Republika povrijedila obveze na temelju članaka 4., 5., 6., 7. i 13. Direktive 75/442 i članaka 5., 6., 12. i 21. Direktive 78/319.
- 15 U svojem odgovoru na tu opomenu grčke su vlasti ukazale na činjenicu da se stanovništvo Chanije usprotivilo planu otvaranja novih lokacija za odlaganje otpada te navele da su zbog toga vlasti Chanije srednjoročno predvidjele otvaranje lokacija za odlaganje otpada u manjim gradovima i, dugoročno, spaljivanje i recikliranje otpada.
- 16 Komisija je 5. ožujka 1990. sastavila obrazloženo mišljenje koje je poslala Helenskoj Republici. U obrazloženom mišljenju iznijela je stav prema kojem su grčke vlasti povrijedile svoje obveze koje proizlaze iz Ugovora budući da su još uvijek u fazi pripreme mjera potrebnih za usklađivanje s direktivama 75/442 i 78/319 u prefekturi Chania.
- 17 U postupku zbog povrede obveze koji je pokrenula protiv Helenske Republike Komisija je istaknula da grčka tijela nisu poduzela nikakve mjere kako bi se otpad iz Chanije zbrinuo na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu. Ona dodaje da nadležne vlasti nisu donijele nikakve odredbe za provedbu odgovarajućeg plana koji bi doprinio pravilnom gospodarenju otpadom u tom području u skladu s vremenskim rasporedom. Komisija je iste kritike iznijela i u vezi s toksičnim i opasnim otpadom iz tog područja, u pogledu kojeg grčka tijela nisu poduzela odgovarajuće mjere niti izradile plan njegovog zbrinjavanja.
- 18 U svom je odgovoru Helenska Republika navela da je između 1989. i 1991. provedeno više studija o gospodarenju i recikliranju otpada iz prefektore Chania. Međutim, provedba planiranog programa obustavljena je zbog protivljenja lokalnog stanovništva.

19 U točki 21. navedene presude Komisija/Grčka Sud je utvrdio da su u skladu s člankom 145. Akta o pristupanju direktive 75/442 i 78/319 u Grčkoj trebale biti provedene najkasnije do 1. siječnja 1981. Također je istaknuo da se u skladu s ustaljenom sudskom praksom država članica ne može pozvati na unutarnje okolnosti poput poteškoća u provođenju akta Zajednice, kako bi opravdala povredu obveza i vremenskih rokova koji proizlaze iz prava Zajednice.

20 Slijedom toga Sud je presudio:

„Helenska Republika povrijedila je obveze na temelju članaka 4. i 6. Direktive Vijeća 75/442/EEZ od 15. srpnja 1975. o otpadu i članaka 5. i 12. Direktive Vijeća 78/319/EEZ od 20. ožujka 1978. o toksičnom i opasnom otpadu jer nije poduzela potrebne mjere kojima bi u prefekturi Chania osigurala zbrinjavanje otpada te toksičnog i opasnog otpada na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu te izradu planova ili programa za njegovo zbrinjavanje.”

### **Predsudski postupak**

21 Komisiji nije poslana obavijest o mjerama za postupanje u skladu s navedenom presudom Komisija/Grčka pa je ona dopisom od 11. listopada 1993. upućenim grčkim tijelima podsjetila da je tom presudom Sud osudio Helensku Republiku te naglasila da joj nije poslana nikakva obavijest o mjerama za postupanje u skladu s tom presudom.

22 Pismom od 24. kolovoza 1994. grčka je vlada obavijestila Komisiju da je tijelo nadležno za gospodarenje otpadom na lokalnoj razini dobilo „preliminarno odobrenje” za dvije lokacije za odlaganje otpada u mjestima Kopinadi i Vardia. Studije procjene utjecaja na okoliš navedenih lokacija bile su u procesu pripreme u skladu s nacionalnim zakonodavstvom za prijenos Direktive Vijeća 85/337/EEZ od 27. lipnja 1985. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 175, str. 40.) te su trebale biti dovršene do kraja 1994. U skladu s tim postupkom nadležno tijelo moglo bi izraditi konačnu studiju o gradnji, stavljanju u funkciju, nadzoru i sanaciji jedne od lokacija za koju se pokaže da je prikladnija.

23 Budući da Komisija nije zaprimila nikakve nove informacije od grčke vlade, pokrenula je postupak na temelju članka 171. stavka 2. Ugovora. Ona je 21. rujna 1995. zatražila da joj grčka vlada u roku od dva mjeseca dostavi svoja očitovanja o neizvršenju navedene presude Komisija/Grčka.

24 Dopisom od 14. prosinca 1995. grčka je vlada obavijestila Komisiju da je vijeće prefektore Chania odabralo lokaciju za zbrinjavanje otpada te da će se stoga provesti program zbrinjavanja otpada.

25 Komisija je smatrala da iz tog odgovora jasno proizlazi da četiri godine nakon navedene presude Komisija/Grčka grčke vlasti još uvijek nisu bile poduzele mjere potrebne za njezino izvršenje, da je donošenje mjera za njezino izvršenje još uvijek bilo u preliminarnoj fazi te da se planovi ili programi zbrinjavanja otpada i dalje nisu mogli provesti. Zbog toga se, prema mišljenju Komisije, otpad i dalje odlagao na odlagalište Kouroupitos čime se ugrožavalo zdravlje ljudi i štetilo okolišu.

- 26 U obrazloženom mišljenju od 6. kolovoza 1996. Komisija tvrdi da je Helenska Republika povrijedila obveze iz Ugovora jer nije poduzela potrebne mjere za izvršenje navedene presude Komisija/Grčka i, posebno, jer još nije izradila niti provela planove ili programe koji su potrebni za zbrinjavanje otpada te toksičnog i opasnog otpada iz predmetnog područja i to na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu.
- 27 Komisija je pozvala Helensku Republiku da u skladu s člankom 171. stavkom 2. Ugovora poduzme potrebne mjere kako bi postupila u skladu s obrazloženim mišljenjem u roku od dva mjeseca od primitka obavijesti. Nadalje, s obzirom da Helenska Republika nije postupila u skladu s navedenom presudom Komisija/Grčka, Komisija je grčkim tijelima skrenula pozornost na mogućnost nalaganja novčane kazne čiji će iznos zatražen u sudskom postupku na temelju članka 171. stavka 2. Ugovora odrediti Komisija s obzirom na okolnosti u trenutku podnošenja njezine tužbe.
- 28 Grčka tijela su se u svom odgovoru od 11. studenoga 1996. pozvala na nacionalni plan gospodarenja otpadom, zajamčen i proveden na lokalnoj i regionalnoj razini, za koji su potrebna sredstva raspoloživa i izdvojena. U pogledu regionalnog plana gospodarenja otpadom u prefekturi Chania, grčke su vlasti izjavile da se on sastoji od provedbe globalnog programa gospodarenja koji uključuje:
- razvrstavanje otpada na izvoru;
  - izgradnju i stavljanje u funkciju postrojenja za mehaničko recikliranje;
  - organizaciju i stavljanje u funkciju lokacije za odlaganje otpada; i
  - program reorganizacije i sanacije predmetnog područja zbog nekontroliranog odlaganja otpada na odlagalište u Kourouplitosu.
- 29 Što se tiče otpada odloženog na odlagalištu u Kourouplitosu, grčka su tijela naznačila da su poduzela konkretne radnje i interventne mjere za rješavanje lokalnih problema kako bi konačno riješile pitanje tog odlagališta za koje su izrađivala posebne programe gospodarenja.
- 30 Što se tiče upravljanja toksičnim i opasnim otpadom te posebno bolničkim otpadom, grčka tijela tvrde da su provodila brojne radnje i interventne mjere u pogledu financiranja studija i realizacije radova gospodarenja otpadom te posebno da su vlasti prefekture Chania poduzele potrebne korake kako bi uspostavile postrojenje za mehaničko recikliranje i lokaciju za odlaganje otpada. Prema mišljenju nadležnih tijela, dovršetak tog programa riješio bi probleme Kourouplitosa te regulirao problem gospodarenja otpadom u prefekturi Chania.
- 31 Dopisom od 28. kolovoza 1997. grčka su tijela dostavila dodatne informacije o napretku postupka gospodarenja otpadom u prefekturi Chania. Posebno su istaknula da je izdano preliminarno odobrenje za lokaciju koja je odabrana za odlaganje otpada te da je dovršena studija učinka na okoliš postrojenja za recikliranje i kompostiranje otpada, kao i prva faza međunarodnog ograničenog postupka javne nabave.

- 32 Komisija smatra da su ti odgovori nezadovoljavajući i da mjere za izvršavanje navedene presude Komisija/Grčka još uvijek nisu provedene te je stoga odlučila podnijeti ovu tužbu.

### **Tužbeni zahtjevi stranaka**

- 33 Komisija od Suda zahtijeva da utvrdi da je Helenska Republika povrijedila obveze koje ima na temelju članka 171. Ugovora, da joj naloži plaćanje novčane kazne u iznosu od 24 600 eura po danu zakašnjenja u provedbi potrebnih mjera za usklađivanje s navedenom presudom Komisija/Grčka te joj naloži plaćanje troškova.
- 34 Rješenjem predsjednika Suda od 29. rujna 1998. Ujedinjenoj Kraljevini odobrena je intervencija u prilog tužbenom zahtjevu Komisije. Međutim, ona nije podnijela tužbeni zahtjev.
- 35 Grčka vlada zahtijeva da Sud prvenstveno tužbu proglašeni nedopuštenom ili je odbije kao neosnovanu i da Komisiji naloži snošenje troškova. Podredno, ona zahtijeva od Suda da odredi novčanu kaznu na temelju koeficijenta težine i trajanja povrede koji su za Helensku Republiku povoljniji od onih koje je zatražila Komisija i uzimajući u obzir visoki stupanj usklađenosti s gore navedenom presudom Komisija/Grčka koji je Helenska Republika ostvarila.

### **Dopuštenost**

- 36 Oslanjajući se na presudu od 3. ožujka 1982., Alpha Steel/Komisija, 14/81, Zb., str. 749., točku 28. i presudu od 13. studenoga 1990., Fedesa i dr., C-331/88, Zb., str. I-4023., točku 42., na mišljenje nezavisnog odvjetnika Fennellya u presudi Komisija/Francuska (presuda od 7. ožujka 1996., C-334/94, Zb., str. I-1307.) i pravnu teoriju, grčka vlada smatra da je tužba nedopuštena na temelju članka 171. stavka 2. Ugovora koji proizlazi iz Ugovora o Europskoj uniji, koji je stupio na snagu 1. studenoga 1993. nakon što je pokrenut postupak zbog povrede obveze na temelju članka 171. Ugovora zbog neizvršenja presude Komisija/Grčka.
- 37 Članak 171. stavak 2. Ugovora predviđa nalaganje vrlo strogih kazni državama članicama te stoga predstavlja strože i restriktivnije pravilo koje se u načelu ne može retroaktivno primjenjivati.
- 38 Postupak zbog neizvršavanja navedene presude Komisija/Grčka počeo je 11. listopada 1993. kada se Komisija, nakon što nije zaprimila informacije o izvršenju predmetne presude, obratila grčkim tijelima podsjećajući ih na kaznu Helenskoj Republici sadržanu u toj presudi i određivši rok u kojem one Sudu trebaju dostaviti obavijest o poduzetim mjerama za postupanje u skladu s tom presudom.
- 39 Grčka vlada tvrdi da, iako se odnosi na budućnost, a ne na prošlost, te se ne primjenjuje retroaktivno, kazna sadrži retroaktivne elemente. Postupak na temelju članka 171. stavka 2. Ugovora u biti podrazumijeva da se prošlost uzima u obzir a kazna se izračunava na temelju elemenata i kriterija koji se odnose na postupke iz prošlosti. Komisija pokušava kažnjavanjem prošlih postupaka ostvariti dugoročni cilj, a to je da u slučaju „nedisciplinirane” države članice u budućnosti ne dođe do „recidiva”.

- 40 Komisija odgovara da se članak 171. stavak 2. Ugovora ne primjenjuje retroaktivno. Ova se tužba razlikuje od prije navedenog predmeta Komisija/Francuska, budući da su se u ovom slučaju sve faze postupka pokrenutog zbog povrede obveze odvijale nakon što je stupio na snagu Ugovor o Europskoj uniji.
- 41 Kazne se također ne primjenjuju retroaktivno. Novčana kazna koju je Komisija predložila ne može se smatrati kaznenom sankcijom jer je naložena kako bi utjecala na buduće ponašanje.
- 42 U tom je pogledu, kao prvo, dovoljno napomenuti da su se sve faze pre sudskog postupka, a posebno pismo opomene od 21. rujna 1995., odvijale prije nego što je Ugovor o Europskoj uniji stupio na snagu. U stvari, dopis od 11. listopada 1993. na koji se poziva grčka vlada nije dio navedenog postupka. Drugo, argument koji je istaknula grčka vlada u pogledu uzimanja u obzir elemenata i kriterija koji se odnose na prošlost kod određivanja novčane kazne podudara se u biti s ispitivanjem merituma spora, a posebno cilja kazne iz članka 171. stavka 2. Ugovora.
- 43 U tim okolnostima valja odbiti prigovor nedopuštenosti koji je podnijela grčka vlada.

### **Meritum**

- 44 Najprije valja razmotriti postoje li još uvijek obveze Helenske Republike na temelju članaka 4. i 6. Direktive 75/442 i članaka 5. i 12. Direktive 78/319 s obzirom na trenutačno stanje prava Zajednice.
- 45 U tom pogledu valja napomenuti da je Direktiva 75/442 znatno izmijenjena Direktivom Vijeća 91/156/EEZ od 18. ožujka 1991. (SL L 78, str. 32.). Iz članka 1. Direktive 91/156 u stvari proizlazi da su članci 1. do 12. Direktive 75/442 zamijenjeni člancima 1. do 18. te da su dodana tri priloga.
- 46 Direktiva 78/319 stavljena je izvan snage s učinkom od 12. prosinca 1993. i zamijenjena Direktivom Vijeća 91/689/EEZ od 12. prosinca 1991. o opasnom otpadu (SL L 377, str. 20.). Direktivom Vijeća 94/31/EZ od 27. lipnja 1994. o izmjeni Direktive 91/689 (SL L 168, str. 28.) odgođeno je stavljanje izvan snage Direktive 78/319 do 27. lipnja 1995.
- 47 Iz usporednog ispitivanja navedenih odredbi proizlazi da je Direktiva 75/442, kako je izmijenjena, postrojila određene odredbe Direktive 75/442 (presuda od 9. studenoga 1999., Komisija/Italija, C-365/96, Zb., str. I-7773., t. 37.). Zbog toga se obveze država članica predviđene člankom 4. Direktive 75/442 i dalje primjenjuju na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 75/442, kako je izmijenjena (gore navedena presuda od 9. studenoga 1999., Komisija/Italija, t. 61.) Obveza predviđena člankom 6. Direktive 75/442 o izradi planova zbrinjavanja otpada sada odgovara obvezi iz članka 7. Direktive 75/442, kako je izmijenjena, o izradi planova gospodarenja otpadom.
- 48 Na sličan način, obveze država članica predviđene člankom 5. Direktive 78/319 zadržavaju se na temelju članka 4. Direktive 75/442, kako je izmijenjena. Prvo, obveza zbrinjavanja toksičnog i opasnog otpada na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu, koja proizlazi iz članka 5. stavka 1. Direktive 78/319, sada se



pojavljuje u članku 4. stavku 1. Direktive 75/442, kako je izmijenjena, koja se primjenjuje na opasni otpad na temelju članka 1. stavka 2. Direktive 91/689.

- 49 Kao drugo, članak 5. stavak 2. Direktive 78/319 predviđa preciznu obvezu prema kojoj države članice trebaju poduzeti mjere potrebne za zabranu ostavljanja, nekontroliranog odlaganja ili prijevoza toksičnog i opasnog otpada, kao i pohranjivanje otpada u postrojenjima, ustanovama ili poduzećima koja nisu ona predviđena u članku 9. stavku 1. te direktive. Ta se obveza sada pojavljuje u članku 4. stavku 2. Direktive 75/442, kako je izmijenjena.
- 50 S obzirom na obvezu izrade i ažuriranja planova zbrinjavanja toksičnog i opasnog otpada predviđenu člankom 12. Direktive 78/319, ta obveza odgovara obvezi izrade planova gospodarenja opasnim otpadom predviđenoj člankom 6. stavkom 1. Direktive 91/689.
- 51 Iz gore navedenog proizlazi da se obveze Helenske Republike na temelju članaka 4. i 6. Direktive 75/442 i članaka 5. i 12. Direktive 78/319 još uvijek primjenjuju s obzirom na trenutačno stanje prava Zajednice.

*Opseg obveza za koje je utvrđena povreda u presudi C-45/91*

- 52 Komisija smatra da bi Helenska Republika bila ispunila obvezu izvršenja navedene presude Komisija/Grčka iz članka 171. Ugovora da je izradila i provela planove i programe propisane člankom 6. Direktive 75/442 i člankom 12. Direktive 78/319. Prema stajalištu Komisije, obveze koje proizlaze iz članaka 4. i 6. Direktive 75/442 i članaka 5. i 12. Direktive 78/319 ispunjene su samo ako su planovi i programi propisani tim direktivama doneseni i stvarno provedeni.
- 53 Iz informacija koje je dostavila grčka vlada proizlazi da je plan zbrinjavanja otpada predviđen člankom 6. Direktive 75/442 i program zbrinjavanja toksičnog i opasnog otpada predviđen člankom 12. Direktive 78/319 još uvijek u preliminarnoj fazi te da rijeka Kouroupitos još uvijek služi kao lokacija za nekontrolirano odlaganje otpada iz prefekture Chania.
- 54 Grčka vlada ističe da je neka država članica mogla izraditi planove i programe predviđene člankom 6. Direktive 75/442 i člankom 12. Direktive 78/319 te o njima obavijestiti Komisiju bez da je, međutim, poduzela potrebne mjere predviđene člankom 4. Direktive 75/442 i člankom 5. Direktive 78/319. Suprotno tome, država članica mogla je poduzeti potrebne mjere predviđene člankom 4. Direktive 75/442 i člankom 5. Direktive 78/319, a da nije izradila planove i programe propisane člankom 6. Direktive 75/442 i člankom 12. Direktive 78/319. te da nije o njima obavijestila Komisiju, u kojem bi se slučaju povreda obveza odnosila samo na te posljednje odredbe.
- 55 Valja istaknuti da iako članak 4. Direktive 75/442 nije precizirao stvarni sadržaj mjera koje se trebaju poduzeti kako bi se osiguralo da se otpad zbrinjava na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu, on je ipak obvezivao države članice u pogledu cilja koji se treba postići, ostavljajući im diskrecijske ovlasti u procjeni potrebe za takvim mjerama (gore navedena presuda od 9. studenoga, Komisija/Italija, t. 67.).

- 56 Zbog toga Sud tvrdi da znatno pogoršanje stanja okoliša tijekom produljenog razdoblja za vrijeme kojeg nadležna tijela nisu poduzela nikakve mjere, u načelu predstavlja naznaku da je država članica na koju se to odnosi prekoračila diskrecijske ovlasti koje su joj dodijeljene tom odredbom (gore navedena presuda od 9. studenoga, Komisija/Italija, t. 68.).
- 57 Jednaka se analiza može izvesti u pogledu članka 5. Direktive 78/319.
- 58 Nadalje valja utvrditi da su obveze koje proizlaze iz članka 4. Direktive 75/442 i članka 5. Direktive 78/319 neovisne u odnosu na detaljnije obveze sadržane u odredbama članaka 5. do 11. Direktive 75/442 o planiranju, organizaciji i nadzoru postupaka zbrinjavanja otpada kao i članka 12. Direktive 78/319 o zbrinjavanju toksičnog i opasnog otpada. Jednako vrijedi i za odgovarajuće obveze na temelju Direktive 75/442, kako je izmijenjena, te Direktive 91/689.
- 59 Prema tome, kako bi se utvrdilo je li Helenska Republika ispunila obvezu postupanja u skladu s navedenom presudom Komisija/Grčka, valja utvrditi sukcesivno je li ispunjena svaka pojedinačna obveza iz navedene presude za koju je utvrđena povreda u mjeri u kojoj su te obveze međusobno neovisne.

*Poštovanje obveza koje proizlaze iz članka 171. stavka 1. Ugovora*

- 60 Grčka vlada u svojoj obrani tvrdi da se obujam otpada koji se i dalje odbacuje u klanac rijeke Kourouпитos znatno smanjio jer se jedan dio otpada odlaže na odgovarajuće lokacije smještene u četiri okruga prefekture Chania (Sfakia, Kalives, Selino i Kissamo) i jer je uveden sustav odvajanja i recikliranja papira.
- 61 Toksičan i opasan otpad iz američke vojne baze Souda ne odlaže se u klanac rijeke Kourouпитos od 1996., već je povjeren privatnom poduzeću koje ga prevozi na obradu u inozemstvo. Jednako se postupa i s bolničkim otpadom koji se utovaruje na posebno vozilo i skladišti u hladnoj komori do spaljivanja pirolizom. Što se tiče naslaga ugljikovodika, grčka vlada uvjerava da se one skladište na odgovarajuće mjesto dok ne budu poslane u inozemstvo. Korištena mineralna ulja prosljeđuju se upravnim tijelima prefekture Chania radi prijevoza do postrojenja za regeneraciju, dok cisterne više ne ispuštaju sadržaj septičkih jama u rijeku Kourouпитos budući da je u prefekturi Chania izgrađeno postrojenje za biološku obradu kanalizacijskog otpada.
- 62 U tom pogledu prvenstveno valja podsjetiti da ovaj postupak proizlazi iz prigovora koji je Komisiji 22. rujna 1987. uputila većina općina u prefekturi Chania, skrećući pozornost na nekontrolirano odlaganje otpada na ušću rijeke Kourouпитos, na poluotoku Akrotiri. Taj otpad sadržava otpad iz vojnih baza na tom području, bolnica i klinika te otpad iz tvornica soli, peradarskih farmi, klaonica i svih industrijskih postrojenja iz tog područja.
- 63 U studiji koju je u lipnju 1996. proveo Laboratorij za tehnologiju i upravljanje okolišem Tehničkog fakulteta na Kreti u suradnji s Institutom za ekološku kemiju iz Münchena pod nazivom „Učinak na okoliš nekontroliranog izgaranja krutog otpada u klancu rijeke Kourouпитosa na Kreti”, a koju je grčka vlada predočila Sudu, navodi se:

„[...] Krupni se otpad odlaže u klanac rijeke Kourouпитos koji je smješten otprilike 30 kilometara istočno od Chanie, na poluotoku Akrotiri. Otpad se baca u klanac s njegova vrha na udaljenosti od 200 metara od mora bez ikakvih mjera opreza. Otpad nekontrolirano izgara već najmanje posljednjih 10 godina, a zbog visokih razina organske tvari radi se o procesu samostalnog izgaranja. Takvo neprimjereno odlaganje otpada u kombinaciji s nekontroliranim izgaranjem krutog otpada dovelo je do situacije koja je opasna po okoliš jer procjedne vode cure u [more], a produkti procesa izgaranja šire se na tlo i u more.”

- 64 Prvo, u pogledu ispunjavanja obveze zbrinjavanja otpada na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu predviđene člankom 4. Direktive 75/442, grčka vlada ne osporava da se krupni otpad, a posebno otpad iz kućanstava, još uvijek odlaže u rijeku Kourouпитos.
- 65 Iz dopisa koji su iz prefektуре Chania 7. svibnja i 18. kolovoza 1998. poslani Ministarstvu okoliša i o kojima je grčka vlada izdala obavijest jasno je da većina otpada još uvijek na nekontrolirani i nezakonit način završava u klanac rijeke Kourouпитos koji danas prima sav otpad iz kućanstava gradskog područja Chanie.
- 66 Grčka vlada u svojem odgovoru na repliku priznaje da se „u svakom slučaju samo konačno rješenje problema, a to je zaustavljanje radnji na rijeci Kourouпитos i uvođenje modernog, zakonitog i učinkovitog sustava, može smatrati u potpunosti zadovoljavajućim”.
- 67 Štoviše, iz točke 10. gore navedene presude Komisija/Grčka proizlazi da je grčka vlada već u odgovoru Komisiji od 15. ožujka 1988. izjavila da namjerava zaustaviti odlaganje na tom odlagalištu nakon kolovoza 1988. i otvoriti nova odlagališta otpada.
- 68 Valja utvrditi da to još uvijek nije učinjeno.
- 69 Točno je da su prema tvrdnjama grčke vlade nadležna tijela koja na lokaciji „Strongilo Kefali” u općini Khordakios planiraju uspostaviti i staviti u pogon postrojenje za mehaničko recikliranje i kompostiranje kao i sanitarno odlagalište otpada naišla na protivljenje pojedinaca na koje se to odnosi u obliku prigovora i tužbi nadležnim upravnim i pravosudnim tijelima osporavajući upravne odluke o lokaciji dvaju postrojenja.
- 70 Međutim, kako je već istaknuto u točki 21. navedene presude Komisija/Grčka, u skladu s ustaljenom sudskom praksom država članica se ne može pozivati na unutarnje okolnosti poput poteškoća u provođenju nastalih u fazi provedbe akta Zajednice, kako bi opravdala nepoštovanje obveza i vremenskih rokova predviđenih pravom Zajednice.
- 71 Prema tome valja utvrditi da Helenska Republika nije postupila u skladu s navedenom presudom Komisija/Grčka u mjeri u kojoj i dalje traje povreda obveza na temelju članka 4. Direktive 75/442 u pogledu donošenja potrebnih mjera koje bi osigurale da se otpad zbrine na području prefektуре Chania na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu.

- 72 Drugo, u pogledu ispunjavanja obveze zbrinjavanja toksičnog i opasnog otpada na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu, predviđene člankom 5. Direktive 78/319, valja utvrditi da studija priložena spisu dokazuje tvrdnju grčke vlade da se toksičan i opasan otpad više ne deponira u rijeku Kouroupitos. Komisija, koja priznaje da su se smanjile količine toksičnog i opasnog otpada, samo djelomično osporava navedenu tvrdnju.
- 73 U tim okolnostima valja napomenuti da Komisija u okviru ovog postupka treba Sudu osigurati potrebne informacije kako bi odredio u kojoj je mjeri država članica postupila u skladu s presudom u kojoj su utvrđene povrede njezinih obveza.
- 74 Budući da takve informacije nisu dostupne, valja napomenuti da nije dokazano da Helenska Republika nije u potpunosti ispunila obvezu zbrinjavanja toksičnog i opasnog otpada iz prefekture Chania u skladu s odredbama članka 5. Direktive 78/319.
- 75 Treće, s obzirom na izvršenje obveze izrade i ažuriranja planova za zbrinjavanje toksičnog i opasnog otpada predviđene člankom 6. Direktive 75/442 i člankom 12. Direktive 78/319, treba utvrditi da u skladu s ustaljenom sudskom praksom država članica ne može ispuniti obvezu izrade sveobuhvatnih programa radi postizanja određenih ciljeva pomoću nepotpunih praktičnih mjera ili fragmentarnog zakonodavstva (presuda od 28. svibnja 1998., Komisija/Španjolska, C-298/97, Zb., str. I-3301., t. 16.).
- 76 Suprotno tvrdnjama grčke vlade zakon ili konkretne mjere koje se sastoje samo od niza *ad hoc* normativnih intervencija koje ne predstavljaju organiziran i koordiniran sustav za zbrinjavanje otpada i toksičnog i opasnog otpada ne mogu se smatrati planovima koje države članice moraju donijeti na temelju članka 6. Direktive 75/442 i članka 12. Direktive 78/319 (vidjeti, analogijom, presudu od 25. studenoga 1998., Komisija/Španjolska, C-214/96, Zb., str. I-7661., t. 30.).
- 77 Slijedom navedenoga valja napomenuti da Helenska Republika nije postupila ni u skladu s gore navedenom presudom Komisija/Grčka u mjeri u kojoj i dalje postoji povreda obveza koje ona ima na temelju članka 6. Direktive 75/442 i članka 12. Direktive 78/319 u pogledu izrade planova gospodarenja otpadom i planova zbrinjavanja toksičnog i opasnog otpada.
- 78 Na temelju svih gore navedenih razmatranja valja utvrditi da Helenska Republika nije poduzela sve potrebne mjere za postupanje u skladu s navedenom presudom Komisija/Grčka te je tako povrijedila svoje obveze na temelju članka 171. Ugovora jer nije poduzela potrebne mjere kako bi osigurala zbrinjavanje otpada na području prefekture Chania na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu u skladu s člankom 4. Direktive 75/442 i jer nije izradila planove za zbrinjavanje otpada za to područje u skladu s člankom 6. Direktive 75/442, te zbrinjavanje toksičnog i opasnog otpada u skladu s člankom 12. Direktive 78/319.

### **Određivanje novčane kazne**

- 79 Oslanjajući se na metodu izračuna utvrđenu u obavijestima 96/C 242/07 od 21. kolovoza 1996. o primjeni članka 171. Ugovora (SL C 242, str. 6.) i 97/C 63/02 od

28. veljače 1997. o metodi izračuna novčane kazne predviđene na temelju članka 171. Ugovora o EZ-u (SL C 63, str. 2.), Komisija predlaže Sudu da zbog nepostupanja u skladu s navedenom presudom Komisija/Grčka naloži novčanu kaznu od 24 600 ECU po danu zakašnjenja od dana obavijesti o ovoj presudi do prestanka povrede obveze. Komisija smatra da je novčana kazna u obliku dnevne novčane kazne najprimjereniji način postizanja cilja, a to je da država članica što je prije moguće postupi u skladu s presudom Komisija/Grčka.

- 80 Grčka vlada zahtijeva od Suda da odredi novčanu kaznu na temelju koeficijenata težine i trajanja povrede koji su za Helensku Republiku povoljniji od onih koje je primijenila Komisija. Ona smatra da koeficijent koji se odnosi na trajanje povrede, a koji je Komisija jednostrano odredila ne uzimajući u obzir doseg u kojem se postupalo u skladu s presudom, ne odražava postojeću situaciju te bi bio nepravedan prema Helenskoj Republici. Prema mišljenju te vlade, iako Komisija ima diskrecijsku ovlast da odredi koeficijente s obzirom na težinu povrede, njezino trajanje i platežnu sposobnost država članica bez njihove suglasnosti, isključivo je na Sudu da procijeni što je pravedno, proporcionalno i pravično.
- 81 U tom pogledu valja podsjetiti da članak 171. stavak 1. Ugovora predviđa da ako Sud utvrdi da je država članica povrijedila obvezu na temelju Ugovora, od te se države zahtijeva da poduzme potrebne mjere za postupanje u skladu s presudom Suda.
- 82 U članku 171. Ugovora nije određen rok u kojem se mora postupiti u skladu s presudom. Međutim, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, važnost žurne i ujednačene primjene prava Zajednice znači da postupak izvršenja treba započeti odmah i završiti ga što je prije moguće (presuda od 6. studenoga 1985., Komisija/Italija, 131/84, Zb., str. 3531., t. 7.; presuda od 13. srpnja 1988., Komisija/Francuska, 169/87, Zb., str. 4093., t. 14. i navedena presuda od 7. ožujka 1996., Komisija/Francuska, t. 31.).
- 83 Ako država članica na koju se to odnosi ne poduzme potrebne mjere za postupanje u skladu s presudom Suda u roku koji Komisija odredi u svojem obrazloženom mišljenju donesenom na temelju članka 171. stavka 2. podstavka 1. Ugovora, Komisija može predmet uputiti Sudu. U smislu članka 171. stavka 2. podstavka 2. Ugovora Komisija određuje visinu paušalnog iznosa ili novčane kazne koju je država članica na koju se to odnosi dužna platiti, a koju smatra primjerenom s obzirom na okolnosti.
- 84 Budući da u Ugovoru ne postoje odredbe u tom pogledu, valja priznati da Komisija može donijeti smjernice za određivanje izračuna paušalnih iznosa ili novčanih kazni koje namjerava predložiti Sudu, posebno kako bi osigurala jednako postupanje među državama članicama.
- 85 U tom pogledu u navedenoj obavijesti 96/C 242/07 navodi se da kod određivanja iznosa kazne ili novčane kazne treba imati u vidu svrhu tog instrumenta, a to je učinkovita provedba prava Zajednice. Komisija stoga smatra da se iznos mora izračunati na osnovi triju temeljnih kriterija, tj. težine povrede, njezina trajanja te potrebe da se osigura da sama kazna ima odvraćajući učinak kojim se sprečava nastavak povrede ili ponovna povreda.

- 86 U gore navedenoj obavijesti 97/C 3/02 utvrđuju se matematičke varijable korištene za izračun iznosa novčane kazne, odnosno ujednačeni paušalni iznos, koeficijent težine povrede, koeficijent trajanja i faktor koji odražava platežnu sposobnost države članice istovremeno osiguravajući da je novčana kazna proporcionalna te da ima odvratajući učinak, da je izračunana na temelju bruto domaćeg proizvoda država članica i ponderiranja njihovih glasova u Vijeću.
- 87 Ta indikativna pravila kojima se utvrđuju smjernice koje Komisija namjerava slijediti pomažu osigurati da ona djeluje na transparentan, predvidljiv način u skladu s pravnom sigurnosti te s ciljem postizanja proporcionalnosti iznosa novčanih kazni koje ona predlaže.
- 88 U tom pogledu prijedlog Komisije da se vodi računa i o bruto domaćem proizvodu predmetne države članice i broju glasova koje ona ima u Vijeću primjeren je budući da se njime vodi računa o platežnoj sposobnosti te države članice pri čemu zadržava razlike između država članica u razumnom okviru.
- 89 Valja naglasiti da ovi prijedlozi Komisije ne mogu biti obvezujući za Sud. U stvari, u članku 171. stavku 2. podstavku 3. Ugovora izričito se navodi da „Utvrđi li Sud da država članica nije postupila sukladno njegovoj presudi, može joj odrediti plaćanje paušalnog iznosa ili novčane kazne.” Međutim, ti prijedlozi predstavljaju korisnu referentnu osnovicu.
- 90 Prvo, s obzirom da je glavni cilj novčane kazne da država članica okonča povredu obveze što je prije moguće, iznos novčane kazne mora se odrediti na način da je primjerena okolnostima i proporcionalna utvrđenoj povredi kao i platežnoj sposobnosti države članice na koju se odnosi.
- 91 Drugo, stupanj žurnosti ispunjenja obveza predmetne države članice može varirati u skladu s povredom.
- 92 U tom pogledu i u skladu s prijedlogom Komisije osnovni kriteriji koji se moraju uzeti u obzir kako bi se osigurao prisilni karakter novčane kazne s ciljem jednake i učinkovite primjene prava Zajednice su, u načelu, trajanje povrede, stupanj težine povrede i platežna sposobnost države članice. Kod primjene tih kriterija treba posebno uzeti u obzir posljedice koje povreda ima na privatne i javne interese te žurnost zbog koje predmetna država članica treba ispuniti svoje obveze.
- 93 U ovom predmetu valja napomenuti da, s obzirom na prirodu povreda obveza koje još uvijek traju, novčana je kazna najbolje sredstvo primjereno okolnostima.
- 94 S obzirom na težinu povreda te, posebno, posljedice koje povrede imaju na privatne i javne interese, obveza zbrinjavanja otpada na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu sastavni je dio samih ciljeva politike Zajednice u području zaštite okoliša u skladu s člankom 130. R Ugovora o EZ-u (koji je nakon izmjene postao članak 174. UEZ-a). Povreda obveze koja proizlazi iz članka 4. Direktive 75/442 mogla bi zbog same prirode te obveze izravno ugroziti zdravlje ljudi i štetiti okolišu te se mora, s obzirom na ostale obveze, smatrati osobito teškom.

- 95 Povreda posebnih obveza izrade planova za zbrinjavanje otpada te izrade i ažuriranja planova za zbrinjavanje toksičnog i opasnog otpada predviđenih člankom 6. Direktive 75/442 i člankom 12. Direktive 78/319 treba se smatrati teškom zato što je ispunjavanje tih posebnih obveza bilo potrebno kako bi se u potpunosti postigli ciljevi predviđeni u članku 4. Direktive 75/442 i članku 5. Direktive 78/319.
- 96 Stoga, suprotno tvrdnjama Komisije, činjenica da su poduzete posebne mjere u skladu s člankom 5. Direktive 78/319 kako bi se smanjile količine toksičnog i opasnog otpada ne može utjecati na težinu povrede obveze izrade i ažuriranja planova za zbrinjavanje toksičnog i opasnog otpada na temelju članka 12. Direktive 78/319.
- 97 Nadalje valja uzeti u obzir činjenicu da nije dokazano da je Helenska Republika u potpunosti povrijedila obvezu zbrinjavanja toksičnog i opasnog otpada iz područja prefektуре Chania u skladu s člankom 5. Direktive 78/319.
- 98 S obzirom na trajanje povrede, dovoljno je navesti da je ona znatna čak i ako je počela s danom stupanja na snagu Ugovora o Europskoj uniji, a ne na dan donošenja gore navedene presude Komisija/Grčka.
- 99 Uzevši u obzir sva prethodna razmatranja, Helenskoj Republici valja naložiti da Komisiji uplati na račun „Vlastita sredstva Europske zajednice” novčanu kaznu u iznosu od 20 000 eura za svaki dan kašnjenja u provedbi mjera potrebnih za postupanje u skladu s presudom Komisija/Grčka, računajući od objave ove presude do postupanja u skladu s presudom Komisija/Grčka.

### **Troškovi**

- 100 Na temelju članka 69. stavka 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove, ako je takav zahtjev postavljen. Budući da je Komisija postavila zahtjev da se Helenskoj Republici naloži snošenje troškova i da ona nije uspjela u postupku, Helenskoj Republici nalaže se snošenje troškova. U skladu s člankom 69. stavkom 4. Poslovnika Ujedinjena Kraljevina će snositi vlastite troškove.

Slijedom navedenoga, Sud proglašava i presuđuje:

- 1. Budući da nije poduzela potrebne mjere kako bi osigurala zbrinjavanje otpada na području prefektуре Chania na način koji ne ugrožava zdravlje ljudi i ne šteti okolišu, u skladu s člankom 4. Direktive 75/442/EEZ od 15. srpnja 1975. o otpadu i budući da zbog toga nije izradila planove zbrinjavanja otpada za tu regiju u skladu s člankom 6. Direktive 75/442, ni programe zbrinjavanja toksičnog i opasnog otpada u skladu s člankom 12. Direktive 78/319/EEZ, Helenska Republika nije poduzela sve potrebne mjere za postupanje u skladu s presudom od 7. travnja 1992., Komisija/Grčka (C-45/91) te je time povrijedila svoje obveze na temelju članka 171. Ugovora o EZ-u.**
- 2. Helenskoj Republici nalaže se da Komisiji Europskih zajednica uplati na račun „Vlastita sredstva Europske zajednice” novčanu kaznu u iznosu od 20.000 eura za svaki dan kašnjenja u provedbi mjera potrebnih za postupanje u skladu s gore navedenom presudom Komisija/Grčka,**

**računajući od objave ove presude do postupanja u skladu s navedenom presudom Komisija/Grčka.**

- 3. Helenskoj Republici nalaže se snošenje troškova.**
- 4. Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske nalaže se snošenje vlastitih troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 4. srpnja 2000.

[Potpisi]

---

\* Jezik postupka: grčki